

PERIODIKU BANKAR

VËSHTRIM MBI SEKTORIN
FINANCIAR TË KOSOVËS

NORMA EFEKTIVE E INTERESIT NË INDUSTRIJË BANKARE

PERIODIKU BANKAR

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS
KOSOVO BANKING ASSOCIATION

 Banka Ekonomike

NLB Prishtina

 ProCredit Bank

 Raiffeisen
BANK

 ZiraatBank

PËRGATITUR NGA:

DR. SC. PETRIT BALIJA,
Kryeredaktor

KRESHNIK KOSUMI,
Redaktor

MIRANDA RUGOVAJ
Koordinatore

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS

DATA E PUBLIKIMIT,
Dhjetor 2015

PERIODIKU BANKAR MBËSHTETET
NGA FONDI EVROPIAN PËR EVROPËN
JUGLINDORE

EUROPEAN FUND FOR SOUTHEAST EUROPE
DEVELOPMENT FACILITY

Gjetjet, interpretimet dhe përfundimet e shprehura në këtë publikim nuk pasqyrojnë domosdosmërisht pikëpamjet e Fondit Evropian për Evropën Juglindore (EFSE), partnerëve të tij, apo ofruesve të shërbimeve të EFSE-së.

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS
KOSOVO BANKING ASSOCIATION

Deklarimi i përgjegjësisë: Mendimet dhe opinionet e paraqitura në këtë publikim janë përmbledhje e diskutimeve nga panellet e Panairit Financiar 2015. Këto mendime dhe opinione nuk paraqesin domosdosmërisht qëndrimet e Shoqatës së Bankave të Kosovës. Kjo përmbledhje do të shërbejë për reflektim mbi atë se çfarë është konkluduar nga diskutimet dy ditore në Konferencë dhe në hapje të Panairit Financiar 2015 në mënyrë që institucionet relevante të mund të ndërmarrin masat respektive për të përmirësuar mjedisin afarist në Kosovë.

NORMA EFEKTIVE E INTERESIT NË INDUSTRIJË BANKARE

PËRMBAJTJA

PJESA I

Norma efektive e interesit në kredi **1-5**

Norma efektive e interesit në depozita **5-7**

Marzha e normës mesatare efektive të interesit **7-8**

Norma e kredive jo-performuese **8-9**

PJESA II

Lajme nga industria bankare **10**

NORMA EFEKTIVE E INTERESIT NË INDUSTRIJË BANKARE

Industria bankare në Kosovë ka arritur vlerën më të lartë të kredive të shënuar ndonjëherë deri në shtator 2015 prej 1,993 milionë euro të lëshuara për ekonominë e Kosovës, përderisa depozitat shënuan vlerën prej 2,656 milionë euro në fund të muajit shtator 2015. Sikurse çdo biznes tjetër që vepron në Kosovë edhe industria bankare është ballafaquar me vështirësi dhe sfida të ndryshme gjatë veprimtarisë së saj, gjë që ka bërë që niveli i rrezikshmërisë së tregut në të cilin operojnë të konsiderohet i lartë. Sidoqoftë viteve të fundit janë shënuar përmirësime të ndjeshme në këtë aspekt dhe trendet tregojnë që normat e interesit në kredi me një trend të shpejtë gjatë vitit të fundit janë duke shënuar ulje deri në atë nivel që janë shumë më të përshtatshme për bizneset dhe ekonomitë familjare në Kosovë. Kjo ka bërë që Kosova sa i përket këtij aspekti të jetë i krahasueshëm me vendet e rajonit dhe të jetë në harmoni me normat mesatare të këtyre vendeve. Nëse ky trend i uljes vazhdon, atëherë Kosova do të mund të ketë ndër normat më të ulëta në raport me këto vende.

Norma efektive e interesit paraqet normën e saktë të interesit të fituar në rastet e mjeteve të deponuara në formë të depozitave. Ajo mund të referohet edhe si norma e interesit të tregut apo si interesi i fituar në raport me kohën e afatizuar. Pra, ajo paraqet gjithsej të hyrat e fituara nga interesi për mjetet e deponuara. Përderisa në kuptim të kredive, norma efektive e interesit paraqet koston totale të shpenzimeve që klienti duhet të paguaj për një kredi të marrë nga institucionet financiare. Pra në të përfshihet norma nominale e interesit, shpenzimet administrative si dhe të gjitha kostot e tjera të ndërlidhura me atë kredi.

Burimi: images.google.com

Në industrinë bankare të Kosovës këto norma të interesit, si në kredi, ashtu edhe në depozita, kanë shënuar lëvizjes të vazhdueshme, sidomos në dy vitet e fundit. Trendet e këtyre lëvizjeve mund t'i shohim në nëntitujt në vijim.

NORMA EFEKTIVE E INTERESIT NË KREDI

Norma efektive e interesit në kredi sidomos në dy vitet e fundit ka shënuar rënie të ndjeshme, duke arritur për herë të parë vlera njëshifrore në fund të vitit 2014. Trendi i njëjtë i uljes ka vazhduar edhe gjatë vitit 2015, duke shënuar vlerën më të ultë të saj në qershor 2015 në vetëm 7.63%.

NORMAT EFEKTIVE TË INTERESIT NË KREDI (2010 - SHTATOR 2015)						
Përshkrimi	2010	2011	2012	2013	2014	Sht-2015
Mbitërheqjet	12.65%	11.84%	10.26%	9.36%	9.49%	7.54%
Linjat Kreditore	13.27%	12.12%	11.37%	11.03%	11.76%	9.46%
Kreditë Konsumuese	14.56%	14.02%	12.37%	11.69%	9.11%	8.79%
Kreditë Hipotekare	11.20%	11.76%	10.00%	9.72%	7.88%	7.01%
Kreditë me kushte favorizuese	7.71%	7.74%	6.30%	5.68%	2.76%	5.41%
Kreditë që nuk përfshihen në kategoritë më lartë	14.14%	13.09%	12.35%	10.75%	9.56%	7.58%
Bujqësore	21.90%	21.35%	17.29%	13.88%	11.32%	9.80%
Industriale	14.94%	12.67%	13.22%	10.97%	8.87%	7.45%
Shërbyese	13.83%	13.21%	11.88%	10.53%	9.99%	7.37%
Norma efektive për gjithsej kreditë e reja	13.97%	13.30%	12.24%	10.90%	9.29%	7.90%

Tab. 1 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në kredi (nëntor 2015)

Siç shihet nga tabela 1, normat efektive të interesit në fund të muajit shtator 2015 në raport me fundin e vitit 2010 kanë shënuar ulje të ndjeshme, që paraqet një ulje shumë të madhe në krahasim me pesë vite më parë. Kjo ulje ka ardhur si rezultat i shumë faktorëve, mirëpo në veçanti nga përmirësimi i ambientit të të bërit biznes, sikurse që është fillimi i punës së përmbartuesve privat, por edhe si rezultat i reduktimit të shpenzimeve të industrisë bankare dhe reflektimit të saj në uljen e normave të interesit në kredi. Në kuadër të sektorëve të ndryshëm të ekonomisë në Kosovë, mund të vërehet se për herë të parë vlera njëshifrore kanë shënuar edhe normat e interesit për kreditë bujqësore, sektor ky i konsideruar si shumë i rëndësishëm në zhvillimin ekonomik të vendit, por edhe në zvogëlimin e hendekut të bilancit tregtar të shtetit.

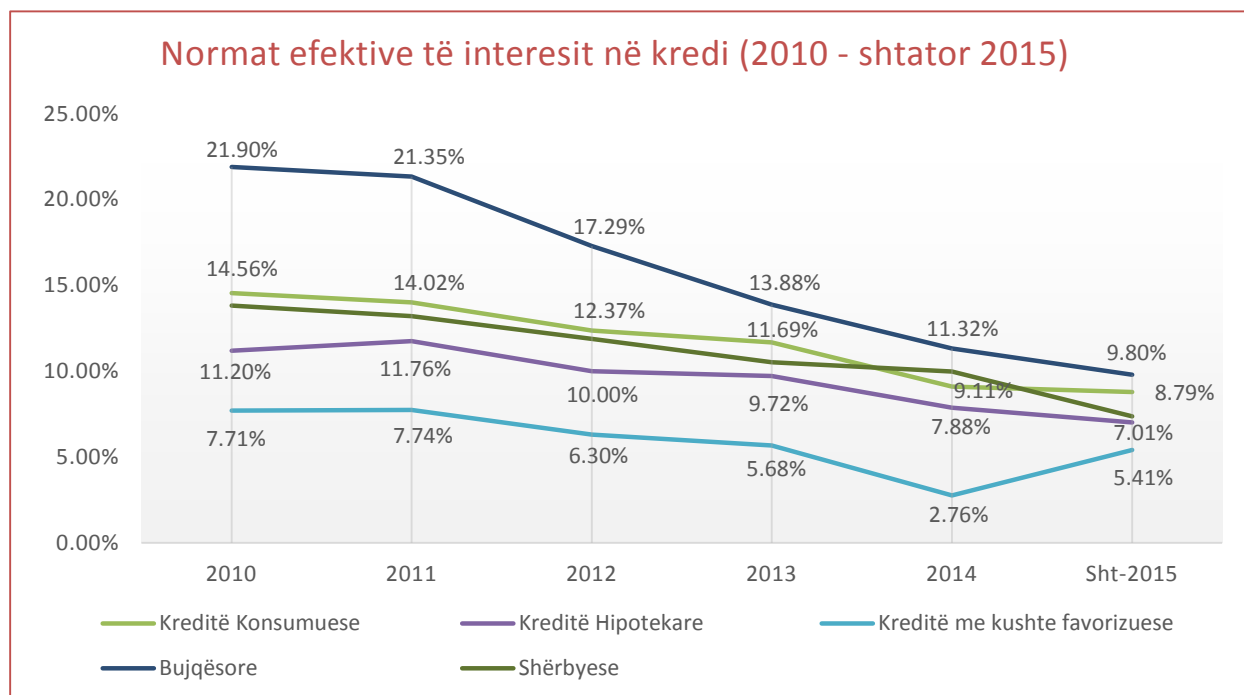

Fig. 1 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në kredi (nëntor 2015)

Në figurën 1 mund të shohim trendin e të gjitha llojeve të kredive të lëshuara për sektor të ndryshëm të cilat kanë shënuar trend të vazhdueshëm të uljes së normës së interesit, me ç'rast ulja më e madhe është shënuar në dy vitet e fundit. Është e rëndësishme të vlerësohet se të gjitha kreditë e lëshuara për sektorë të ndryshëm të marrë për bazë krahasimi kanë normë efektive të interesit në vlera njëshifrore në fund të muajit shtator 2015.

Burimi: images.google.com

NORMAT EFEKTIVE TË INTERESIT NË KREDI PËR KORPORATAT JO-FINANCIARE (2010 - SHTATOR 2015)						
Përshkrimi	2010	2011	2012	2013	2014	Sht-2015
Mbitërheqjet	12.65%	11.38%	10.20%	9.36%	9.35%	7.26%
Linjat Kreditore	13.27%	12.12%	11.37%	11.03%	11.76%	9.46%
Kreditë me kushte favorizuese	7.62%	8.02%	5.53%	5.97%	2.24%	2.88%
Kreditë që nuk përfshihen në kategoritë më lartë	14.11%	13.04%	12.34%	10.75%	9.56%	7.54%
Bujqësore	22.44%	21.13%	17.59%	13.88%	11.32%	9.28%
Industriale	14.94%	12.67%	13.22%	10.97%	8.87%	7.45%
Shërbyese	13.83%	13.21%	11.88%	10.53%	9.99%	7.37%
Norma efektive për gjithsej kreditë e reja	14.11%	13.04%	12.34%	10.75%	9.56%	7.54%

Tab. 2 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në kredi (nëntor 2015)

Trend relativisht të njëjtë kanë edhe normat efektive të interesit edhe kreditë e lëshuara vetëm për korporatat jo-financiare, që në kuptim më të ngushtë nënkupton kreditë e lëshuara për subjektet juridike. Kjo mund të shihet nga tabela 2, me ç’rast mesatarja e normës efektive të interesit për këto lloj kredie në fund të muajit shtator 2015 ka shënuar vlerën 7.54% dhe që është nën mesataren e përgjithshme të kredive të lëshuara (7.90%).

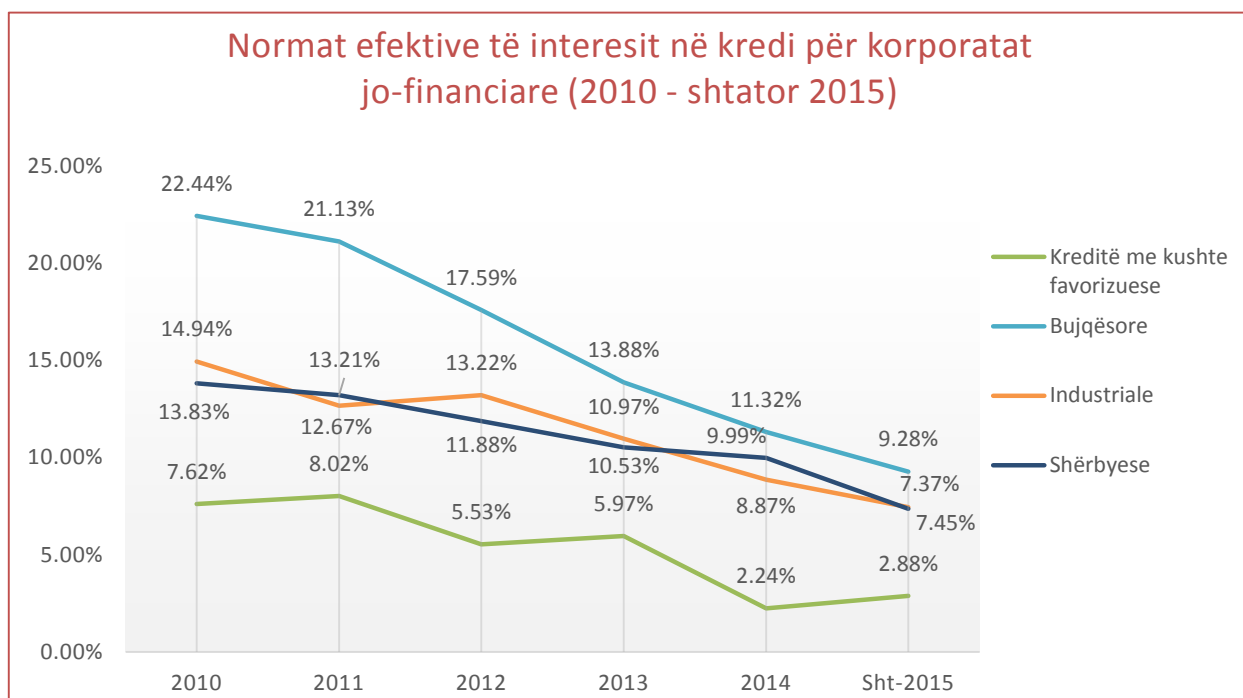

Fig. 2 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në kredi (nëntor 2015)

Sikurse mesatarja e përgjithshme e normës efektive të interesit për gjithsej kreditë edhe norma efektive e interesit në kredi për korporatat jo-financiare për të gjitha sektorët ka shënuar rënies gjatë pesë viteve të marra për bazë krahasimi, me ç’rast në fund të muajit shtator 2015 të gjitha janë në vlerën njëshifrore. Edhe kreditë bujqësore për korporatat jo-financiare kanë nivel më të ulët se sa mesatarja e përgjithshme për gjithsej kreditë bujqësore (9.8%) e cila shënoj vlerën 9.28%.

NORMAT EFEKTIVE TË INTERESIT NË KREDI PËR EKONOMITË FAMILJARE (2010 - SHTATOR 2015)

Përshkrimi	2010	2011	2012	2013	2014	Sht-2015
Mbitërheqjet		16.44%	11.82%	14.88%	12.92%	12.30%
Kreditë Konsumuese	14.56%	14.02%	12.37%	11.69%	9.11%	8.79%
Kreditë Hipotekare	11.20%	11.76%	10.00%	9.72%	7.88%	7.01%
Kreditë me kushte favorizuese	7.76%	7.56%	6.83%	5.37%	3.15%	6.18%
Kreditë që nuk përfshihen në kategori më lartë	19.95%	21.35%	15.04%		14.43%	13.00%
Bujqësore	19.95%	21.35%	15.04%		14.43%	13.00%
Norma efektive për gjithsej kreditë e reja	13.77%	13.85%	12.00%	11.33%	8.88%	8.48%

Tab. 3 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në kredi (nëntor 2015)

Tabela 3 tregon normën efektive të interesit në kredi për ekonomitë familjare, me ç'rast mund të shohim se edhe për këtë kategori për lloje të ndryshme të kredive, normat kanë shënuar rënie të ndjeshme. Norma efektive e interesit për gjithsej kreditë e ekonomive familjare në fund të muajit shtator shënoj ndër vlerat më të ulëta ndonjëherë nga industria bankare në 8.48%.

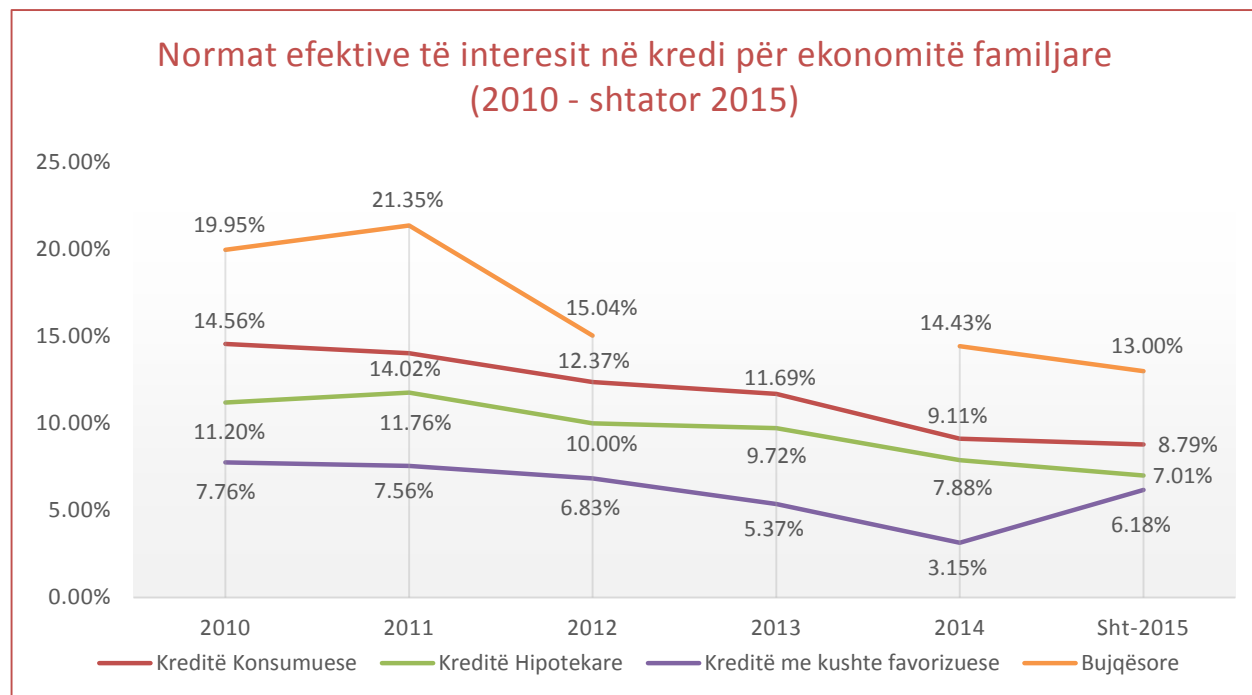

Fig. 3 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në kredi (nëntor 2015)

Trendi rënës në normat efektive të interesit për kredi për ekonomitë familjare mund të shihet edhe nga figura 3. Përfundimisht normat e interesit për kreditë me kushte favorizuese, kreditë hipotekare të lëshuara për ekonomitë familjare paraqesin ndër normat më të ulëta të interesit në 7.01% në fund të muajit shtator 2015.

NORMA EFEKTIVE E INTERESIT NË DEPOZITA

Normat efektive të interesit në depozita gjithashtu kanë pasur lëvizje gjatë periudhave të ndryshme. Me rënien e normave të interesit në kredi, kjo gjë është reflektuar edhe tek normat e interesit në depozita, sidomos në dy vitet e fundit. Ulja e normave të interesit në depozita është reflektuar kryesisht në uljen e normave të interesit për kredi, duke stimuluar kështu edhe më shumë kreditimin. Tabela 4 i tregon të gjitha këto lëvizje.

NORMAT EFEKTIVE TË INTERESIT NË DEPOZITA (2010 - SH-TATOR 2015)						
Përshkrimi	2010	2011	2012	2013	2014	Sht-2015
Depozitat e transferueshme			0.67%	0.48%	0.04%	0.03%
Depozitat e kursimit			2.07%	1.66%	0.58%	0.30%
Depozitat e afatizuara			3.72%	2.40%	1.11%	0.91%
Norma efektive për gjithsej depozitat e reja	3.38%	3.62%	3.72%	2.40%	1.11%	0.91%

Tab. 4 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në depozita (nëntor 2015)

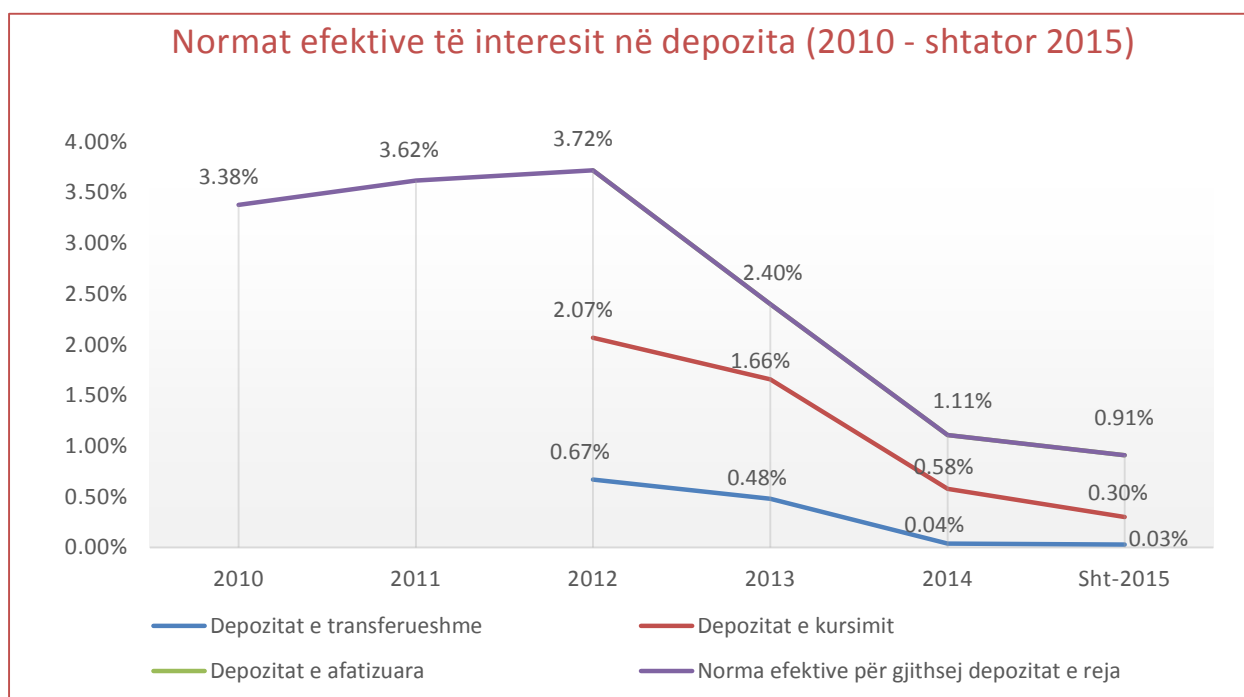

Fig. 4 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në depozita (nëntor 2015)

Siç shihet në figurën 4, normat efektive të interesit në depozita nga viti 2010, deri në vitin 2012 kanë shënuar rritje të lehta, përderisa nga viti 2013 dhe deri në fund të muajit shtator 2015 kanë shënuar rënie të ndjeshme. Nga tabela 4 e paraqitur mund të shihet se përqindja e interesit të fituar nga depozitat në llogari rrjedhëse është shumë e vogël. Kjo rënie e normave të interesit është edhe si rezultat i trendeve ndërkombëtare globale, me ç'rast në disa vende perëndimore disa nga bankat kanë filluar të zbatojnë interes (interes negativ) për klientin në depozitat e deponuara në bankë. Kjo është bërë gjithashtu me qëllim të reduktimit të kostove të financimit.

Burimi: images.google.com

Trend të njëjtë të uljes kanë pasur edhe normat e interesit të depozitave për korporatat jo-financiare, sikurse shihet në tabelën 5. Madje në disa raste kjo përqindje është më ulët se sa mesatarja e normës së interesit për gjithsej depozitat që janë shënuar në tabelën 4.

NORMAT EFEKTIVE TË INTERESIT NË DEPOZITA PËR KORPORATAT JO-FINANCIARE (2010 - SHTATOR 2015)

Përshkrimi	2010	2011	2012	2013	2014	Sht-2015
Depozitat e transferueshme	0.63%	0.86%	0.83%	0.47%	0.10%	0.07%
Depozitat e kursimit	2.07%	2.20%	2.15%	1.74%	0.68%	0.10%
Depozitat e afatizuara			3.88%	1.61%	1.64%	0.60%
Norma efektive për gjithsej de- pozitat e reja			3.88%	1.61%	1.64%	0.60%

Tab. 5 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në depozita (nëntor 2015)

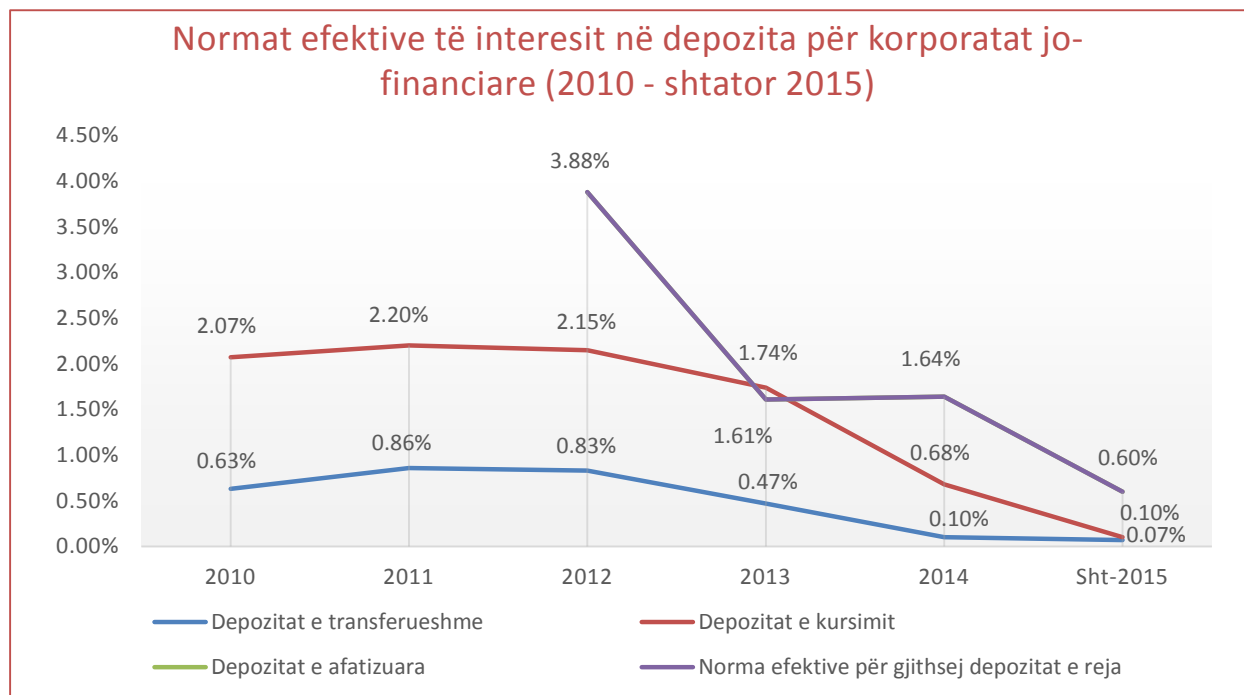

Fig. 5 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në depozita (nëntor 2015)

Figura 5 veçse e dëshmon këtë trend, me ç'rast ulja e ndjeshme e normave të interesit është shënuar kryesisht në dy vitet e fundit. Gjithashtu edhe normat efektive të interesit në depozita për ekonomitë familjare të paraqitura në tabelën 6 kanë shënuar të njëjtin trend lëvizës, pra të uljes gjatë dy viteve të fundit.

NORMAT EFEKTIVE TË INTERESIT NË DEPOZITA PËR EKONOMITË FAMILJARE (2010 - SHTATOR 2015)

Përshkrimi	2010	2011	2012	2013	2014	Sht-2015
Depozitat e transferueshme	0.55%	0.48%	0.54%	0.50%	0.01%	0.01%
Depozitat e kursimit	2.21%	2.06%	2.06%	1.66%	0.58%	0.30%
Depozitat e afatizuara			3.66%	2.81%	0.85%	0.91%
Norma efektive për gjithsej de- pozitat e reja			3.66%	2.81%	0.85%	0.91%

Tab. 6 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në depozita (nëntor 2015)

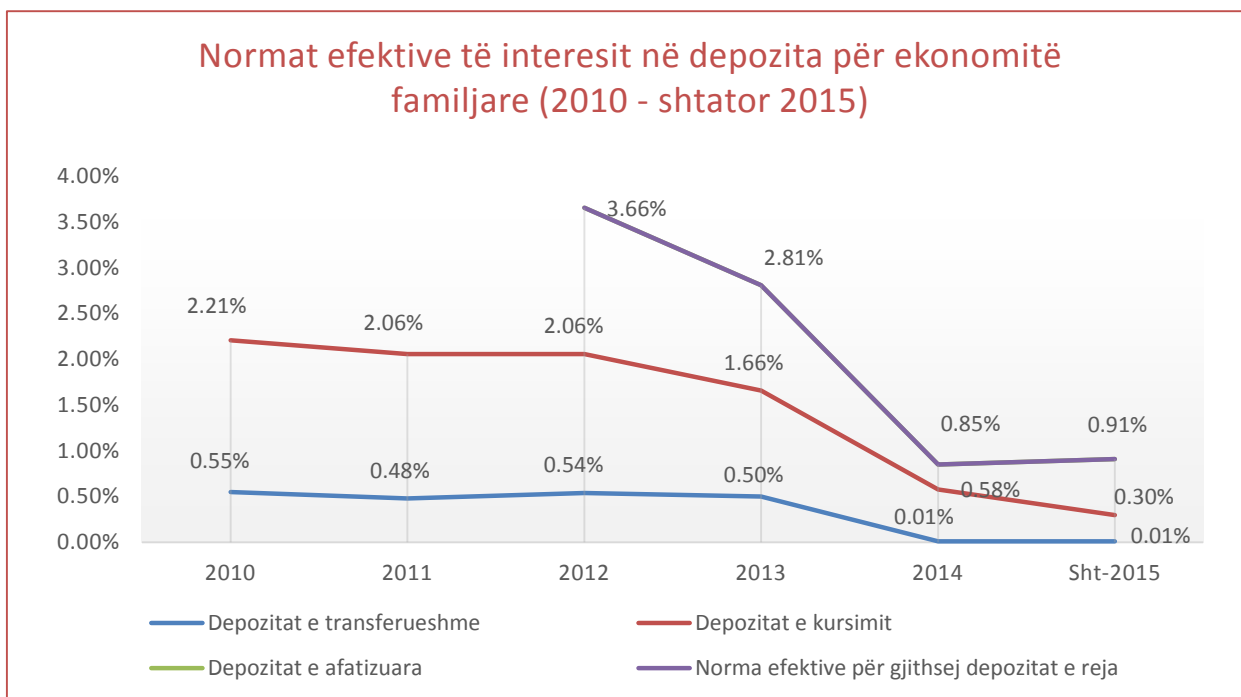

Fig. 6 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në depozita (nëntor 2015)

Siç shihet në figurën 6, depozitat e afatizuara kanë shënuar rënien më të madhe nga 3.66% në 2010, në 0.91% në fund të muajit shtator 2015.

MARZHA E NORMËS MESATARE EFFEKTIVE TË INTERESIT

Edhe pse normat e interesit për depozita kanë shënuar ulje, megjithatë ulje më të madhe në normat efektive të interesit kanë shënuar ato për kredi, duke bërë që hendeku/diferenca ndërmjet këtyre dy normave të shkoj duke u zvogëluar.

Kjo lëvizje, përkatësisht zvogëlim i diferencës mund të shihet në figurën 7.

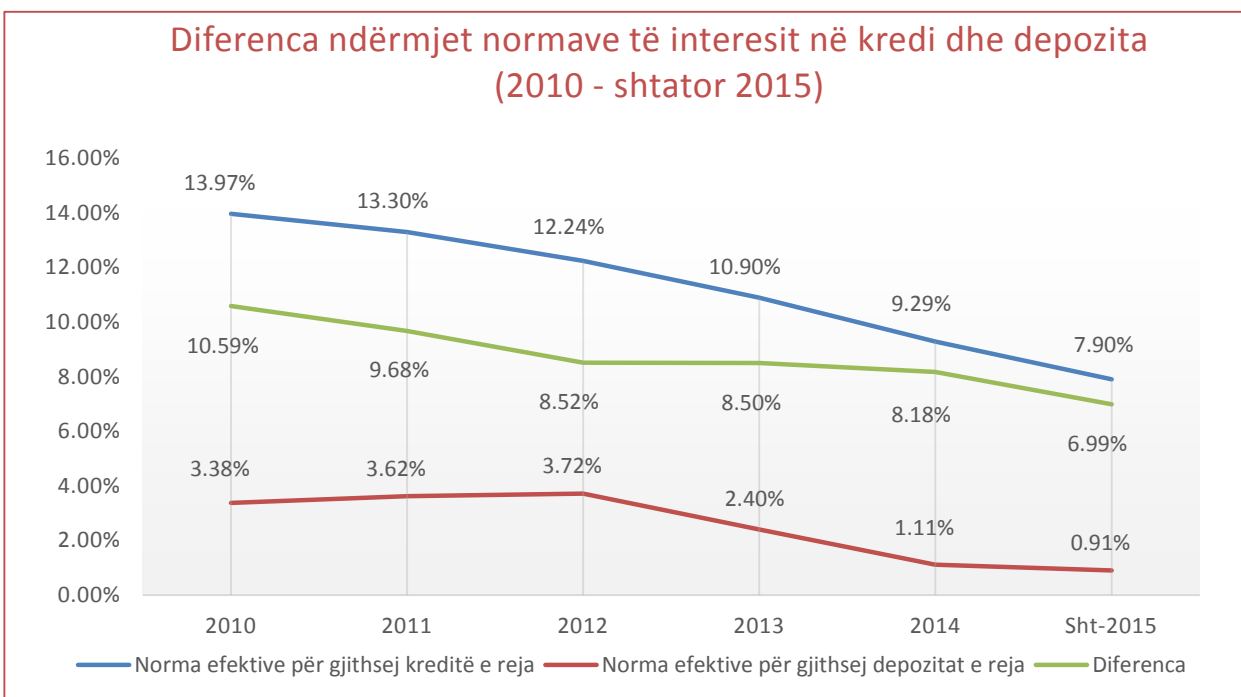

Fig. 7 | Burimi: BQK – Normat efektive të interesit në depozita dhe kredi (nëntor 2015)

Në fund të muajit shtator 2015, diferenca ndërmjet normave të interesit për kredi dhe depozita shënoj vlerat më të vogla që nga koha e pasluftës duke arritur në 6.63%, nga 10.73% kur ishte në fund të vitit 2010.

Kjo ulje në diferencë, dëshmon për përkushtimin e madh që e ka bërë industria bankare drejt përmirësimit të ofertës financiare për të gjithë qytetarët e saj, me ç'rast përmes procesit të kreditimit ndikon në mënyrë të drejtpërdrejt në zhvillimin ekonomik të vendit. Megjithatë vlerësohet se përmirësimi i kushteve varet nga shumë faktor dhe jo vetëm nga industria bankare, andaj në këtë kuptim ka ende punë me qëllim të përmirësimit edhe më të madh ambientit të të bërit biznes me qëllim të krijimit të kushteve më të mira.

NORMA E KREDIVE JO-PERFORMUESE (NPL)

Performanca e mirë e industrisë bankare sidomos drejt uljes së normave të interesit për kredi me qëllim të krijimit dhe ofrimit të kushteve më të mira për kreditim për qytetarët e Kosovës, mund të vërehet edhe nga menaxhimi me portofolion kreditore nga industria bankare në Kosovë. Tabela 7 e tregon lëvizjen e përqindjes së kredive jo-performuese dhe mbulueshmërisë që bankat kanë ndaj kredive të humbura.

KREDITË JO-PERFORMUES - NPL (2010 - SHTATOR 2015)						
Përshkrimi	2010	2011	2012	2013	2014	Sht-2015
NPL	5.9%	5.8%	7.5%	8.7%	8.3%	6.8%
Provizionet për humbje nga kreditë	115.0%	116.7%	112.7%	110.5%	114.4%	116.5%

Tab. 7 | Burimi: BQK – Raporti vjetor 2014 dhe 2015 dhe Raporti i informatave mujore të sistemit financiar – shtator 2015)

Banka Qendrore e Kosovës, me gjithë kujdesin e shtuar nga industria bankare, përmes legjislacionit të saj, përkujdeset që bankat të jenë të provizionuara për çdo kredi të humbur, duke qenë kështu të gatshme në çdo moment që të mbulojnë të gjitha obligimet e tyre që mund të dalin nga kreditë e këqija.

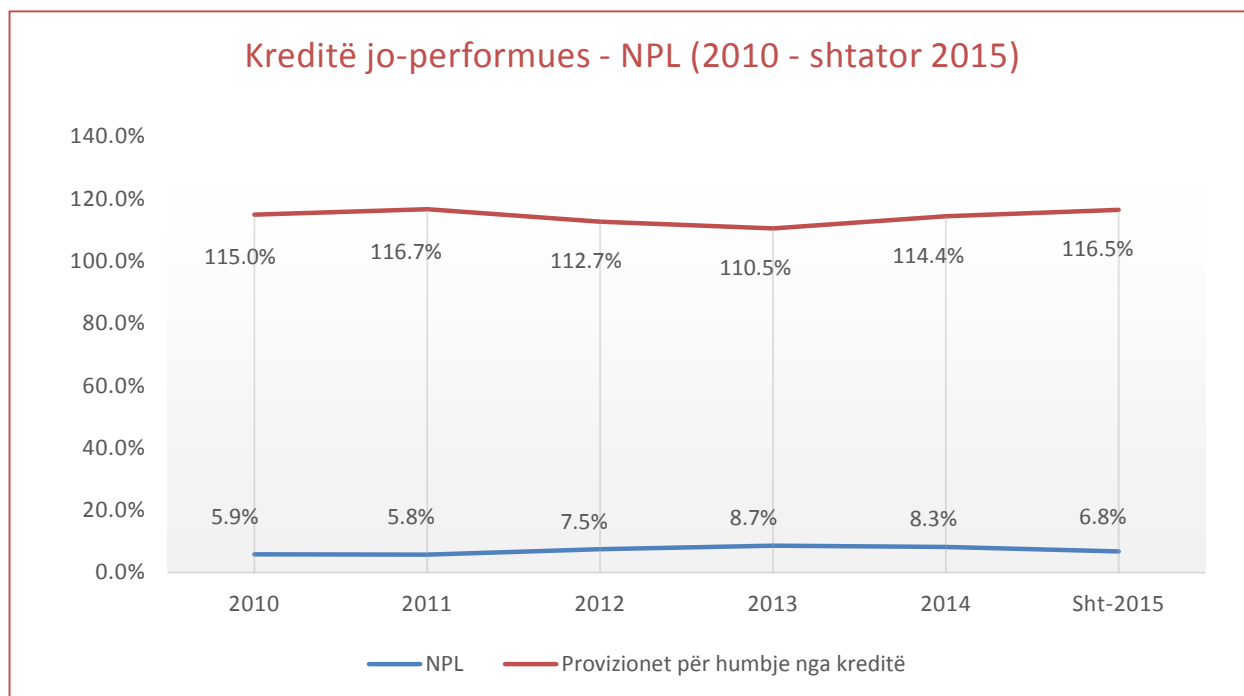

Fig. 8 | Burimi: BQK – Raporti vjetor 2014 dhe 2015 dhe Raporti i informatave mujore të sistemit financiar – shtator 2015)

Në figurën 8 mund të shihet trendi lëvizës i përqindjes së kredive jo-performues, por edhe trendin mbi provizionimet nga kreditë e humbura. Kreditë jo-performuese në dy vitet e fundit kanë shënuar ulje të ndjeshme, duke paraqitur në të njëjtën kohë ndër normën më të ultë në rajon, gjë që tregon se bankat në Kosovë kanë qenë shumë të kujdesshme dhe më konzervative në kuptim të rrezikut. Kjo dëshmon edhe për sigurinë që e ofron industria bankare dhe për besueshmërinë e krijuar tashmë ndër vite për qytetarët, përkatësisht klientët e saj.

REFERENCAT

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Bilanci i gjendjes i korporatave tjera depozituese sipas maturitetit, tetor 2015, <http://bqk-kos.org/?id=55>;

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Normat efektive të interesit në depozita për sektorin bankar, nëntor 2015, <http://bqk-kos.org/?id=55>;

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Normat efektive të interesit në kredi për sektorin bankar, nëntor 2015, <http://bqk-kos.org/?id=55>;

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Raporti i Informatave Mujore të Sistemit Financiar, shtator 2015, <http://bqk-kos.org/?id=98>;

Banka Qendrore e Republikës së Kosovës, Raporti vjetor 2014 dhe 2015, <http://bqk-kos.org/?id=102>;

PJESA II

LAJME NGA INDUSTRIA BANKARE QË SHËNUAN

MUAJIN TETOR

KOSOVA ME KREDI TË KËQIJA MË TË ULËTA NË RAJON

Burimi: images.google.com

Aktualisht vlera e tyre është rreth 140 milionë euro apo rreth 7.1 për qind në portofolin e përgjithshëm të kredive. Kështu thotë për radio Kosovën drejtori i Shoqatës së Bankave të Kosovës, Balijsa. Ndonëse kreditimi në Kosovë ka shënuar rritje gjatë këtij viti krahasuar me vitin e kaluar, kreditë joperformuese, që njihen si kredi të këqija që nuk kthehen me kohë nga kredimarrësit, kanë shënuar rënie. Drejtori i Shoqatës së Bankave të Kosovës, Petrit Balijsa theksoi për Radio Kosovën se aktualisht niveli i kredive joperformuese në Kosovë është më i ulët në rajon. Rënia e nivelit të kredive joperformuese, sipas tij, është si rezultat i angazhimit të të dy palëve që janë të përfshira në këtë proces. Ndryshe, deri në gusht të këtij viti, niveli i përgjithshëm i kredive ka kaluar 2 miliardë euro, që është niveli më i lartë në periudhën e pasluftës, ndërsa normat e interesit në mesatare kanë rënë në rreth 7.9 për qind. Afaristi Ramiz Kelmendi thotë se për shkak të kamatave të larta që kanë qenë deri tani, për disa afaristë mund të paraqet problem kthimi i kredive të vjetra. (Telegrafi, Radio Kosova -13 tetor 2015, Zëri -14 tetor 2015).

0,8 % NORMA MESATARE E INTERESIT NË DEPOZITA, NË KREDI 7,6 %

Normat e interesit në kredi vazhduan me trendin rënës të ndjekur gjatë viteve të fundit, përderisa normat në depozita shënuan rritje të lehtë në krahasim me vitin paraprak, raporton zëri.info. Në qershor 2015, norma mesatare e interesit në kredi u zvogëluar në 7.6 përqind nga 10.6 përqind sa ishte në qershor 2014. Sipas Bankës Qendrore të Kosovës (BQK) rënia mund të jetë ndikuar nga presioni i konkurrencës bankare dhe zvogëlimit të kostos së financimit të aktivitetit bankar krahasuar me vitet e kaluara. Në depozita, norma mesatare e interesit u rrit në 0.8 përqind nga 0.6 përqind sa ishte në qershor 2014. Normat e ulëta të interesit në depozita janë kryesisht rrjedhojë e prezencës së mjaftueshme të likuiditetit në sektorin bankar. (Zëri, 20 tetor 2015).

KJO ËSHTË KARTËMONEDHA E RE PREJ 20 EURO

Kur e njoftoi për herë të parë në muajin shkurt të këtij viti, Mario Draghi iu referua si një ndër kartëmonedha më të përparuara teknologjikisht për sa i përket mundësisë për tu falsifikuar. E në fakt kartëmonedha e re prej 20 euro nuk i zhgënjeu aspak pritshmëritë. Në varësi të dritës që mbi relief, kartëmonedha e re shfaq imazhe të ndryshme. Gjithsesi, në të dyja anët, një prej imazheve që shfaqet është ai i Europës, figurë e mitologjisë greke. Duke lëvizur përsëri kartëmonedhën nën efektin e dritës shfaqet në relief edhe shifra prej 20 eurosh në ngjyrë argjendi. Edhe vetë numri ndryshon ngjyrën në varësi të dritës, nga jeshilja smerald në blu të errët. Edhe në shiritin e sigurisë, atë qendrorin vihen re të njëjtat efekte në varësi të dritës, ku shfaqet përsëri vlera e kartëmonedhës. Në kartëmonedhën e re, Euro tashmë figuron si simbol dhe jo si fjalë, pecjell Telegrafi shkrimin e mediebotërore. Kartëmonedha e re që ka për qëllim kryesor të limitojë sa më shumë mundësinë e falsifikimit do të hyjë në qarkullim duke filluar që prej datës 25 nëntor të këtij viti. Prerja prej 20 euro është ajo që shfrytëzohet më shumë nga falsifikatorët. Tashmë, këta të fundit, duket se do ta kenë të pamundur që të krijojnë kopje identike të kartëmonedhës prej 20 euro. (Telegrafi, 22 tetor 2015).

Burimi: images.google.com

Burimi: images.google.com

DEBATOHEM PËR THEMELIMIN E FONDIT KOSOVAR PËR GARANCI KREDITORE

Projektligji për Themelimin e Fondit Kosovar për Garanci Kreditore, ishte temë e debatit, në dëgjimin publik organizuar nga Komisioni për Zhvillim Ekonomik, Infrastrukturë, Tregti dhe Industri. Duke folur për qëllimin e këtij takimi, kryetari i Komisionit, Muhamet Mustafa, tha se dëgjimi publik është organizuar me qëllim të nxjerrjes së një ligji sa më të mirë që rregullon fondin për garanci kreditore. Projektligjin, ndërkaq, e paraqiti përfaqësuesja e Ministrisë së Tregtisë dhe Industrisë (MTI), Remzije Hajdari. Ajo tha se projektligji ka kaluar në një proces të gjatë të komunikimit publik, me qëllim që hartimi i tij të jetë sa më adekuat dhe të krijojë mundësi sa më të mëdha për bizneset. (Agjencia e Lajmeve Ekonomia, 29 tetor 2015).

KËSHILLI I BE-SË MIRATON MSA-NË ME KOSOVËN

Këshilli i Bashkimit Evropian ka miratuar të enjten Marrëveshjen e Stabilizim-Asociimit ndërmjet Kosovës dhe Bashkimit Evropian. Miratimi i MSA-së në Këshillin e BE-së, sipas Qeverisë në Prishtinë, shënon përfundimin e procesit të Marrëveshjes së Stabilizim-Asociimit dhe hap rrugë për nënshkrimin e MSA-së më 27 tetor në Strasburg. (Zëri, Telegrafi, 23 tetor 2015).

BB: KOSOVA E 66-TA PËR LEHTËSINË E TË BËRIT BIZNES

Banka Botërore publikoi raportin vjetor për lehtësinë e të bërit biznes, që vlerëson faktorët që lehtësojnë ose pengojnë biznesin në 189 vende të botës. Vlerësimi përfshin periudhën nga viti 2014 deri në qershor të vitit 2015. Në raportin e fundit të Bankës Botërore për "Të bërit biznes", Kosova radhitet e 66-të, ndërsa Shqipëria është e 97-ta. Theksohet se Kosova ka shënuar përparim krahasuar me vitin paraprak.

Prej vendeve të tjera të rajonit, Maqedonia është e 12-ta, Kroacia e 40-ta, Mali i Zi radhitet në vendin e 46, Serbia është e 59-ta, ndërsa Bosnjë Hercegovina e 79. (Koha Ditore, Kosova Sot, 29 tetor 2015).

PLATFORMË ELEKTRONIKE PËR ANKESA

Departamenti i Tregtisë në kuadër të MTI-së ka lancuar sot platformën on-line për raportimin e barrierave për bizneset. Kjo platformë do të bëjë të mundur që institucionet relevante qeveritare të reagojnë shpejt në marrjen e masave të nevojshme për evitimin e barrierave dhe problemeve në transaksionet ndërkombëtare. Zyrtari i lartë në Departamentin e Tregtisë, Zef Dedaj theksoi se platforma "Raporto barrierat e biznesit" ka për qëllim komunikimin më të shpejtë ndërmjet bizneseve dhe institucioneve relevante për adresimin e barrierave gjatë realizimit të transaksioneve ndërkombëtare. Sipas tij, përfituesit kryesorë të kësaj platforme do të jenë të gjitha bizneset në Kosovë. (Zëri, Telegrafi, 14 tetor 2015).

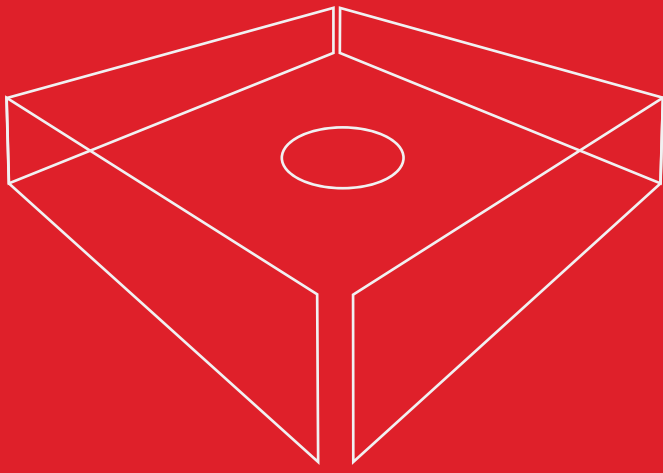

Burimi: images.google.com

PUBLIKIMET E SHOQATËS SË BANKAVE TË KOSOVËS

“Periodiku Bankar” është botim mujor i Shoqatës së Bankave të Kosovës duke filluar me publikimin e parë në muajin janar të vitit 2014. Publikimet mujore përmbajnë të dhëna dhe vlerësime të përgjithshme mbi sistemin financiar në Kosovë. Çdo publikim mujor trajton çështje të caktuara të sistemit financiar që për vëmendje kryesore ka sektorin bankar në Kosovë.
www.bankassoc-kos.com.

Qendra për Trajnime Bankare

TRAJNIMET E PLANIFIKUARA PËR VITIN 2015:

Menaxhimi i Mjeteve dhe Detyrimeve

Produktet Bazike Bankare

Trajnimi i Trajnerëve – Projekti për Edukim Financiar

Trajnimi i Këshilltarëve – Projekti për Edukim Financiar

Menaxhimi i Projekteve

Taktikat e Avancuara për Negociim

Certifikimi EFCB

Përmirësimi i Shërbimit, Komunikimit dhe Shitjes

Auditimi dhe Kontrolli i Brendshëm

Menaxhimi i Risqeve Teknologjike

Shërbimi i Klientëve në Media Sociale

Biznesi Dokumentar – Letër Kreditë dhe Garancionet

Financimi i Projekteve

Për më shumë informata rreth regjistrimit apo programit, kontaktoni Qendrën për Trajnime Bankare në Shoqatën e Bankave të Kosovës.

038 246 171

kbtraining@bankassoc-kos.com

www.bankassoc-kos.com

SHOQATA E BANKAVE TË KOSOVËS
KOSOVO BANKING ASSOCIATION

Design: Mithat Sejdiu